

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่องบทบาท
ของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
Effects of Learning Activities Using 4C Instructional Model on
The Role of The Monarchy and Important Events in Thai History
to Promote Learning Skills of Tenth Grade Students

¹รัชชานนท์ อินทรพฤกษ์ Ratchanon Intarapruk

²อรพิน ศิริสัมพันธ์ Orapin Sirisamphan

³ศศิพัชร จำปา Sasiphat Champa

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2,3}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: Intarapruk@gmail.com

Received November 11, 2024; Revised December 22, 2024; Accepted: December 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนกาญจนาภิเษก จ.นครปฐม จำนวน 28 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส; ทักษะการเรียนรู้; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to compare learning skills before and after studying on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model 2) to compare learning achievement before and after studying on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model. 3) to study the opinions of the tenth grade students using the 4C instructional model. The sample of this research consisted of 28 the tenth grade students 4/3 the second semester year 2023 at Kanchananukroh School Kanchanaburi Province. The finding were as follows: 1) The learning skills on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model after studying was higher than before at the level of .05 significance. 2) The learning achievement on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model after studying was higher than before at the .05 level significance. And 3) The positive opinions of the tenth grade students towards the 4C instructional model were the highest level.

Keywords: 4C Instructional Model; Learning Skill; Academic Achievement

บทนำ

การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมบุคคลเพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning person) ให้สามารถทำงานโดยใช้ความรู้ความสามารถ (Knowledge worker) และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต พร้อมประกอบสัมมาอาชีพในอนาคต ส่งเสริมทำงานร่วมกันอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) และเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills, 2019) และจำเป็นต้องยกระดับคุณค่ามนุษย์ ด้วยการพัฒนาความรู้และทักษะ จัดบรรยากาศแต่การพัฒนาความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้นำไปสู่การสร้างนวัตกรรม (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559) เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติและเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นกลุ่มความรู้ทักษะและนิสัยการทำงาน ซึ่งความสามารถในการทำงานขึ้นอยู่กับทักษะการเรียนรู้ การใฝ่เรียน อยากเรียนรู้และสนุกกับการเรียน ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งควรแก่การพัฒนา (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 นอกเหนือจากทักษะชีวิตและการทำงาน และทักษะทางสารสนเทศและเทคโนโลยี ซึ่งทักษะการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนในการใช้วิธีการ กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ

เพื่อแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งด้วยตนเองหรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จนเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารซึ่งได้จากการปฏิบัติกิจกรรมฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จนสามารถประยุกต์ใช้และสร้างเป็นนวัตกรรมที่มีความใหม่จากเดิมจนเกิดความคล่องแคล่ว (ประทีป คงเจริญ, 2564) ดังนั้นทักษะการเรียนรู้จึงเป็นทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้มีความรู้และทักษะที่สูงขึ้น พร้อมเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเรียนรู้อย่างมีความหมายภายใต้ความซับซ้อน มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขในโลกยุคดิจิทัล (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นโดยตัวบุคคลอันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้หรือประสบการณ์จากการจัดการศึกษาหรือกิจกรรมในชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ กำหนดคุณสมบัติให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขในอนาคต

ปัญหาผลการเรียนหรือผลการทดสอบทางวิชาการที่ลดลงของนักเรียนอย่างมากในช่วง 20 ปีมานี้ สะท้อนถึงการขาดทักษะการเรียนรู้หรือศักยภาพในการเรียนรู้ซึ่งจากรายงานสถานะการศึกษาไทย ปี 2564 พบว่า ผู้เรียนไทยยังมีความสามารถและคุณภาพทางวิชาการต่ำในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และนำไปใช้สร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรม และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการประเมิน PISA ตั้งแต่ปี 2000 จนถึง PISA 2018 พบว่า คะแนนของนักเรียนทุกกลุ่มโรงเรียนลดลงอย่างต่อเนื่องซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทยยังขาดทักษะในการเรียนรู้ การอ่าน การวิเคราะห์ การจัดการ การแก้ไขปัญหา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) อีกทั้งผลการศึกษาที่ว่านักเรียนใช้เวลาในการเรียนมาก แต่เมื่อมีการทดสอบผลลัพธ์ที่ปรากฏกลับได้ผลลัพธ์ตรงกันข้าม ซึ่งผลการเรียนที่ตกต่ำนั้น มาจากวิธีการสอนที่ไม่ได้ช่วยสร้างความหมายแก่นักเรียนจึงส่งผลให้ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนต่ำ (Ogochukwu, 2002) การจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและต่อเนื่องระยะยาว ซึ่งการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนนั้นผู้เรียนควรมีทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดผลการเรียนของนักเรียน (Ansari, 1980)

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายทางด้านการศึกษาส่งเสริมและผลักดันให้กาญจนบุรีเป็นพื้นที่นำร่องนวัตกรรมการศึกษา จากวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมด้านการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี มีความสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี คือ “บูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาทักษะและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกช่วงวัยในจังหวัดกาญจนบุรีเป็นคนดีที่มีความสุขและมีคุณภาพของสังคมและประเทศเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงตนได้อย่างสมดุล เป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เตรียมความพร้อมสู่อนาคต และนโยบายพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรีให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรม จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ควรมีการนำแนวคิด และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่จัดระบบนำไปสู่การสร้างสรรค่นงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ (ประกาศิต อานภาพแสนยากร, 2555) รวมถึงการพัฒนาจิตพิสัย ปลุกฝังค่านิยมในตัวผู้เรียน ให้เกิดความตอบสนองอย่างเต็มใจนำไปสู่การเห็นคุณค่า จัดระบบคุณค่า จัดระบบค่านิยมจนสามารถพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย และกระบวนการจัดการความรู้ กระบวนการดำเนินการจัดเก็บทรัพยากรความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในบุคคลเพื่อการถ่ายทอดและสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งกิจกรรมประกอบการสอนประวัติศาสตร์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical thinking) ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์ (Control and creativity) ออกแบบกิจกรรมลักษณะของการจัดนิทรรศการ (เฉลิมมลิลา นิตีเขตปรีชา, 2559)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561) เป็นรูปแบบที่พัฒนาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มุ่งจัดการเรียนรู้พัฒนาจิตพิสัย และแนวความคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้การจัดระบบองค์ความรู้ ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยน ร่วมมือ สื่อสาร สร้างสรรค่นผลงานนำไปสู่การเผยแพร่ผลงาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) สร้างความสนใจในองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ นำไปสู่การกำหนดหัวข้อที่สนใจเพื่อการศึกษา 2) สังสมองค์ความรู้ (ส-สังสม) สืบค้นองค์ความรู้ และจัดระบบองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) สร้างสรรค่นและเผยแพร่องค์ความรู้ (ส-สร้างสรรค่น) แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และผสานองค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างสรรค่นวิธีการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น และ 4) สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) จัดกิจกรรมนิทรรศการองค์ความรู้ท้องถิ่นเพื่อสะท้อนถึงการสืบสานคุณค่าของท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะ และเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาในอนาคต และถือเป็นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษก จันทบุรี และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จำนวน 3 แผน 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส วิธีการสร้างเครื่องมือมีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนการสอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังเกตองค์ความรู้ (ส-สังเกต) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และเผยแพร่ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน)

1.3 ศึกษาเนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ไทยที่จะนำมาใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 1) บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง 2) จากวันนั้นถึงวันนี้ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง และ 3) ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนาบุรี จำนวน 4 ชั่วโมง

1.4 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เพื่อสร้างเป็นองค์ประกอบ การประเมินทักษะการเรียนรู้ แล้วนำมาพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ร่วมกับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 นำแผนการเรียนรู้ เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ เนื้อหาสาระ และความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแผนการเรียนรู้ เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 แผนการเรียนรู้ เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำข้อมูลจากการทดลองมาวิเคราะห์และทำการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องและข้อจำกัดของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลองใช้ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงจนสมบูรณ์ ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้

2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบประเมินทักษะการเรียนรู้

2.3 นำองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา 2) ทักษะการสื่อสารและร่วมมือ และ 3) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม สร้างเป็นลักษณะพฤติกรรม เพื่อนำมาสร้างประเด็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2.4 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแลพิจารณาความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.5 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย จากหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้

3.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของแอนเดอร์สันและแครทไวล แบบปรนัย ชนิด 4 จำนวน 60 ข้อ เพื่อใช้ในการคัดเลือกให้เหลือจำนวน 30 ข้อ

3.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.6 นำผลคะแนนที่ได้รับจากการทดลองใช้ (Try Out) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย หาค่าความยาก

(p) และ อำนาจจำแนก (r) โดยในครั้งนี้ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.75 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.75

3.7 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson โดยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.81

3.8 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย คัดเลือกจำนวนข้อ 30 ข้อที่สามารถใช้ได้ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และดำเนินการปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้ 1) คัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จำนวน 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 28 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม 2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนนักเรียนด้วยตนเองด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย โดยจัดการเรียนรู้ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวมเป็น 12 ชั่วโมง 3) ระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินทักษะการเรียนรู้ทั้งก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการทางสถิติหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) และ 4) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส และนำผลคะแนนที่ได้รับมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ โดยประเมิน และการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น

ของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยประเมินจากแบบประเมินในรูปแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามจุดประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีรายละเอียดดังในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน

ทักษะการเรียนรู้	จำนวน นักเรียน	M	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	28	2.91	0.80	23.56	0.02*
หลังเรียน	28	4.33	0.68		

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 4.33$, $S.D. = 0.68$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 2.91$, $S.D. = 0.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ทักษะการเรียนรู้	ก่อนเรียน				หลังเรียน		
	จำนวน นักเรียน	M	S.D.	ระดับ /ลำดับ	M	S.D.	ระดับ /ลำดับ
ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา	28	2.81	0.72	ปานกลาง (3)	4.29	0.64	มาก (3)
ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ	28	3.03	0.91	ปานกลาง (1)	4.35	0.71	มาก (2)
ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	28	2.89	0.79	ปานกลาง (2)	4.38	0.69	มาก (1)
รวม	28	2.91	0.80	ปานกลาง	4.33	0.68	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้หลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่า ค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$, $S.D. = 0.68$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.38$, $S.D. = 0.69$) รองลงมาคือด้านทักษะการสื่อสารและการร่วมมืออยู่ใน

ระดับมาก ($M = 4.35$, $S.D. = 0.71$) และด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมาก ($M = 4.29$, $S.D. = 0.64$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนเต็ม	M	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	28	30	18.54	0.65	23.44	0.01*
หลังเรียน	28	30	26.77	0.78		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 26.77$, $S.D. = 0.78$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 18.54$, $S.D. = 0.78$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ความคิดเห็น	M	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานแก่นักเรียน	4.65	0.50	มากที่สุด	3
2. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน	4.55	0.44	มากที่สุด	5
3. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารแก่นักเรียน	4.75	0.86	มากที่สุด	2
4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแก่นักเรียน	4.56	0.34	มากที่สุด	4
5. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.76	0.55	มากที่สุด	1
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.66	0.54	มากที่สุด	(1)
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
6. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิด	4.44	0.43	มากที่สุด	5

ความคิดเห็น	M	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
โอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น				
7. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามเมื่อมีข้อสงสัย	4.45	0.44	มากที่สุด	4
8. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก	4.57	0.54	มากที่สุด	2
9. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	4.64	0.87	มากที่สุด	1
10. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีแก่ผู้เรียน	4.54	0.44	มากที่สุด	3
รวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.52	0.54	มากที่สุด	(2)
ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
11. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยสะท้อนพัฒนาการของท้องถิ่นและประเทศชาติได้	4.65	0.67	มากที่สุด	2
12. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและสร้างองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	4.55	0.65	มากที่สุด	3
13. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในระดับชั้นเรียนทำให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน	4.34	0.77	มาก	5
14. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยกับท้องถิ่นได้	4.67	0.43	มากที่สุด	1
15. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นไปเผยแพร่ซึ่งแสดงถึงการมีแสดงถึงส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น	4.44	0.56	มากที่สุด	4
รวมด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.49	0.61	มากที่สุด	(3)
รวมทั้งหมด	4.55	0.56	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักเรียนหลังที่จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.55$, $S.D. = 0.56$) เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่

หนึ่ง ($M = 4.66$, $S.D. = 0.54$) รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่สอง ($M = 4.52$, $S.D. = 0.54$) และ ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย ($M = 4.49$, $S.D. = 0.61$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และภาพรวมหลังเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้ด้านที่ได้ผลลัพธ์มากที่สุดคือด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นเพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูใช้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างละเอียดรอบคอบ ระดมสมอง ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกลุ่ม และในชั้นเรียน โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานของกลุ่มตน และยังได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนภายนอกกลุ่ม สู่การสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานลักษณะของอินโฟกราฟิกองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและบูรณาการกับองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ในห้องอื่น เผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ในสื่อออนไลน์ทั้ง Facebook Instagram และสื่อออนไลน์อื่นๆ ตลอดจนการจัดแสดงผลงานในลักษณะของนิทรรศการให้บุคคลภายนอกได้รับทราบ เป็นแนวทางหนึ่งในการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และนวัตกรรมการสร้างสรรค์ชิ้นงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสิริวรรณ ศรีพหล ที่เสนอว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษา ควรใช้วิธีการโดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก ควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ไม่เพียงเป็นผู้รับข้อมูลอย่างเดียว ดังนั้นผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ควรยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดและการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนรวบรวมสังเคราะห์ สร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์หรือชิ้นงานขึ้นด้วยตนเองผ่านการแลกเปลี่ยนระดมสมอง (สิริวรรณ ศรีพหล , 2554)

ทักษะการเรียนรู้ด้านที่ได้ผลลัษณ์น้อยที่สุดคือด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา จากการข้อสังเกตที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่ารูปแบบดังกล่าวไม่ได้มีแนวคิดวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ ทั้งนี้อาจส่งผลให้ไม่ปรากฏขั้นตอนให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาข้อมูล ทำให้นักเรียนยังไม่สามารถอธิบายการเลือกใช้แหล่งสืบค้นและใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้ ไม่สามารถจำแนกและเปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ดีเท่าที่ควร ตลอดจนการจัดระบบและสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือให้ความรู้เรื่องวิธีการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ก่อน สอดคล้องกับเฉลิมมลิลา นิติเขตต์ปรีชา เสนอว่ากระบวนการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี ควรมีการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรม จำแนกประเภทหลักฐาน วิเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนการสังเคราะห์องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อการเรียนประวัติศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจา

การจัดกิจกรรมพบว่ารายวิชาประวัติศาสตร์มีระยะเวลาจำกัด และควรมีการใช้คำถามหรือการกำหนดสถานการณ์ที่หลากหลาย (เฉลิมมลิลา นิตีเขตต์ปรีชา, 2559)

2. ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการที่นักเรียนสามารถสำรวจ สืบค้น องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทย และท้องถิ่นตามความสนใจของตนเอง สู่การจัดระบบ แลกเปลี่ยน สร้างสรรค์องค์ความรู้ และเผยแพร่สู่สาธารณะ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้เกิดความรัก ภาคภูมิใจ ในประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างฐานความรู้ การจัดการความรู้และขยายความรู้ สู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ดังที่ปรัชญา เหลืองแดง เสนอว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ได้มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) ครูได้นำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทย จากนั้นให้นักเรียนศึกษาหัวข้อที่กลุ่มตนเองสนใจศึกษา ขั้นตอนที่ 2 สังสมองค์ความรู้ (ส-สังสม) นักเรียนศึกษา และสืบค้น องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่พบในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำไปสู่การจัดระบบองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนที่ 3 สร้างสรรค์ (ส-สร้างสรรค์) นักเรียนได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ตน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับเพื่อนในภายในชั้นเรียน ในลักษณะการเสวนาโต้เถียง และขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่า (ส-สืบสาน) นักเรียนวางแผนการดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นในรูปแบบนิทรรศการเชิญชวนบุคคลภายนอกชั้นเรียน เป็นแนวทางในการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแก่สาธารณะ (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561)

3. ผลจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ได้ส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานจริงแก่ผู้เรียน นักเรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยตนเอง และจัดนิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้ ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน เพราะนักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในตลอดการปฏิบัติกิจกรรมเนื่องจากกิจกรรมที่ครูจัดเป็นการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มและการทำงานร่วมกัน และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ และสืบค้นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทย บูรณาการองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมถึงการสื่อสารระหว่างกัน เพื่อประสิทธิภาพของชิ้นงานและได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองจนสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับชนกานต์ พิธิษฐวนิช ได้เสนอว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น นักเรียนได้รับความรู้โดยตรงจากการปฏิบัติ จัดลำดับเหตุการณ์อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยง สรุปสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ชนกานต์ พิธิษฐวนิช, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังสมองค์ความรู้ (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์ และเผยแพร่ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) และ ขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) สามารถ พัฒนาทักษะการเรียนรู้(Learning skills) 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา 2) ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ และ 3) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (4C Instructional Model)	ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills)
ขั้นที่ 1 ใส่ใจในองค์ความรู้ (Concentrate) ครูนำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยสร้างความรับรู้ และสร้างความสนใจแก่นักเรียน สู่การกำหนดประเด็นในการศึกษาประวัติศาสตร์ตามที่ตนเองสนใจ	1. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา วิเคราะห์ได้ว่านักเรียนใช้วิธีคิดเชิงระบบ จำแนกประเภทเปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถตัดสินใจโดยการประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการพิจารณา จัดระบบข้อมูลแล้วสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ขั้นที่ 2 สังสมองค์ความรู้ (Collect) นักเรียนสำรวจ สืบค้น องค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยที่ตนเองสนใจบูรณาการกับองค์ความรู้ที่พบในท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดระบบองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับทั้งไทยและท้องถิ่น	2. ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ พฤติกรรมของนักเรียนในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยการพูด การเขียน รู้วิธีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นรับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในการกิจต่าง ๆ ตลอดจนการเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคลในทีม
ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และเผยแพร่ความรู้ (Create) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และสร้างสรรค์แนวทางในเผยแพร่องค์ความรู้ท้องถิ่น	3. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ การระดมสมองด้วยความละเอียดรอบคอบทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำผลงานนวัตกรรมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สร้างสรรค์ขึ้นเผยแพร่เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้
ขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (continue) จัดนิทรรศการแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นสู่สาธารณะ แสดงถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้น	

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

บทสรุป

จากการผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนามาจาก

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิมนำไปสู่การสร้างสรรคชิ้นงาน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา ได้ วิพากษ์วิจารณ์ผลงานและนำผลงานไปใช้ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความหมาย การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย (Affective Domain) การปลูกฝังค่านิยมในตัวผู้เรียน ให้เกิด ความตอบสนองอย่างเต็มใจนำไปสู่การเห็นคุณค่า จัดระบบคุณค่า การจัดการระบบองค์ความรู้ และ สร้างเป็นลักษณะนิสัย และแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นการรวบรวม องค์ความรู้ต่างๆ จากแหล่งเรียนรู้ ด้วยกระบวนการสำรวจและสืบค้น ผ่านกระบวนการเรียนรู้จาก การปฏิบัติ จัดบันทึก และสกัดออกมาเป็นความรู้ที่ฝังแน่น ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเมื่อนำไปใช้ทดลองแล้ว พบว่า สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนได้ และส่งผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่าในบางขั้นตอนของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 4 ส จะต้องใช้เวลามากกว่า 1 คาบเรียน เช่น ขั้นตอนที่ 2 สังสม นักเรียนต้อง สรรวจองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยร่วมกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงใช้เวลาในการสืบค้นมาก และ ขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่า นักเรียนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ ขึ้น ดังนั้น ผู้สอนควรเตรียมชั่วโมงที่จะสอนให้เพียงพอไว้ก่อน

2.2 จากผลการวิจัยทักษะการเรียนรู้ ด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา พบว่า ผู้สอน ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เข้าใจกระบวนการสืบค้นข้อมูล ด้วยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ก่อนให้ผู้เรียนได้จำแนกประเภทของหลักฐาน เปรียบเทียบหลักฐาน จัดระบบข้อมูล แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า หากมีการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ผู้สอนควรบูรณา การองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยร่วมกับองค์ความรู้ประวัติศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อ เป็นการเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้กับสิ่งใกล้ตัวของนักเรียน และให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติที่มี ต่อวิชาประวัติศาสตร์ หรือพัฒนาทักษะด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะชีวิต

2.2 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เกี่ยวกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). *พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.
- เฉลิมมลิลดา นิติเขตต์ปรีชา. (2559) *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกานต์ พิเศษฐานิช. (2561). “การส่งเสริมการวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์โดยการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”. *หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประกาศิต อานุภาพแสนยากร. (2555). *การจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประทีป คงเจริญ. (2564). ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม: คุณลักษณะสำคัญของพลโลกในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 15(3): 165-177.
- ปรัชญา เหลืองแดง. (2561). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี”. *ดุขฎิ นิพนธ์ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต*. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2554). *การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *ภาวะการณ์ศึกษาไทยปี 2564*. กรุงเทพฯ: 21 บริษัทเซ็นจูรี จำกัด.
- Ansari ZA. (1980). *Study Habits and Attitudes of Students: Development and Validation of Questionnaire Measures*. Islamabad: National Institute of Psychology.
- Ogochukwu, J.L (2002). *Everyday academic key*. Agbor, Progress printing press.

Partnership for 21st Century skills. (2019). *Framework for 21st century learning definition*. Retrieved 21 May 2023, from <https://www.battelleforkids.org/networks/p21/frameworks-resources>

